

Aylık Enerji Bülteni

TSKB Ekonomik Araştırmalar

Şubat 2024 #69

Ezgi İpek

ipeke@tskb.com.tr

Can Hakyemez

hakyemez@tskb.com.tr

6 Mart 2024

Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde yenilenebilir kaynaklardan elektrik üretimi toplam üretimin %44,3'üne ulaştı

Ember Climate tarafından yayımlanan "Avrupa Elektrik Görünümü 2024" raporuna göre, AB ülkelerinde yenilenebilir enerjinin payı 2022 yılındaki %38,5'ten 2023 yılındaki %44,3'e yükseldi. Rapor, AB ülkelerindeki kömürden elektrik üretiminin 2016'dan itibaren yarıya indiğine işaret ederken, kömürden elektrik üretiminin 2023 yılında en düşük seviyesine gerilediğini belirtti. Ember Climate, rüzgârdan elektrik üretiminin ilk kez doğal gazdan elektrik üretimini geçtiğini vurgularken, enerji sektöründeki emisyonlarının 2023'te %19 azaldığını ekledi. 2023 yılında nükleer enerjiden elektrik üretiminin payının %22,9 olduğunu ifade eden rapor, rüzgârdan elektrik üretiminin payının %17,6'ya ulaştığına işaret etti.

Ember Climate'ın ayrı bir çalışmasına göre de 2024 yılı itibarıyla Türkiye'nin yardımcı kaynak olarak güneş enerjisi kullanan hibrit santrallerinin kapasitesi 510 megavat (MW) olarak kaydedildi. Çalışma, hibrit güneş enerjisi kapasitesinin eklenmesi ile toplam 12,2 gigavata (GW) ulaşan güneş enerjisi kapasitesinin 11,8 GW olan rüzgârın enerjisi kapasitesinin önüne geçtiğini belirtti.

Bu çalışmalara ilave olarak WindEurope, "Avrupa'da Rüzgâr Enerjisi: 2023 İstatistikleri ve 2024-2030 İçin Görünüm" raporunu yayımladı. Rapora göre, 2023 yılında Avrupa'da 18,3 GW yeni rüzgâr kapasitesi kurulurken, bu yeni kapasitenin 16,2 GW'ı AB üyelerinden geldi. Kurulan yeni kapasitenin %79'unu karasal rüzgâr santralleri oluştururken, yeni kurulan deniz üstü rüzgâr santrallerinin kapasitesi 3,8 GW'a ulaştı. WindEurope, 2023 yılında inşa edilen yeni rüzgâr enerjisi santrallerinin Avrupa'nın 2030 iklim ve enerji hedeflerine ulaşması için yeterli olmadığına işaret ederken, Avrupa'nın 2024-2030 yılları arasında toplam 260 GW'lık bir rüzgâr enerjisi kapasitesi ilave edeceğini beklediğini belirtti.

26,58
TWh

Şubat Üretimi

1.957,9
TL/MWh

Ortalama PTF

%4,0

Şubat ayında günlük ortalama elektrik üretimi bir önceki aya göre %3,4 azalırken bir önceki yılın aynı ayına göre %4,0 arttı.

Haberin detayı için [tıklayın](#).

-%30,1

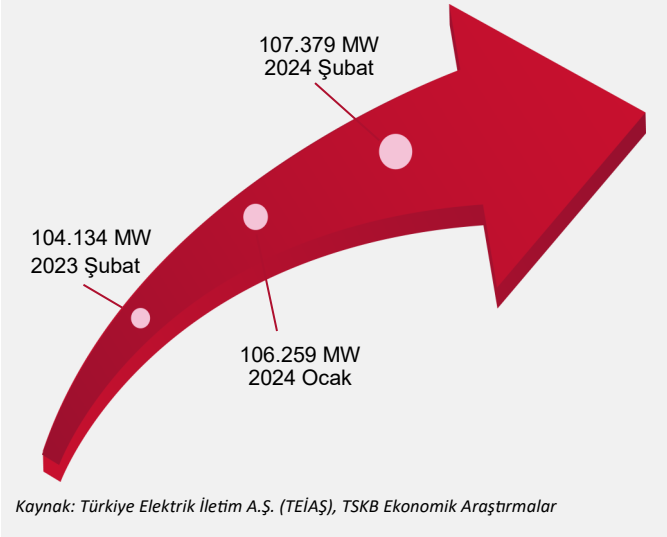
Şubat ayında PTF bir önceki aya göre %0,8 artarken bir önceki yılın aynı ayına göre %30,1 azaldı.

Haberin detayı için [tıklayın](#).

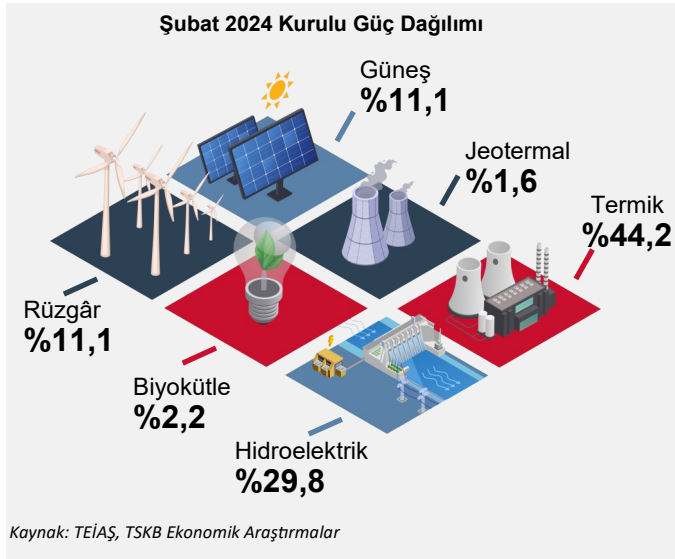

Kurulu Güç Analizi

2024 yılı Ocak ayı sonunda 106.259 MW seviyesinde olan Türkiye toplam kurulu gücü, 2024 Şubat ayında 107.379 MW seviyesine ulaştı. Şubat ayında devreye alınan toplam net kurulu güç bir önceki aya devreye alınan 899,3 MW kurulu güce kıyasla azalarak 119,6 MW oldu. Bu kurulu gücün 109,2 MW'ı yenilenebilir atık santrallerinden sağlandı. Güneş ve rüzgar santral kapasitelerinde bir önceki aya göre değişim gözlemlenmezken, doğal gaz ve çok yakıtlılardan elektrik üreten santrallerin kapasitesi ise 5,4 MW arttı.

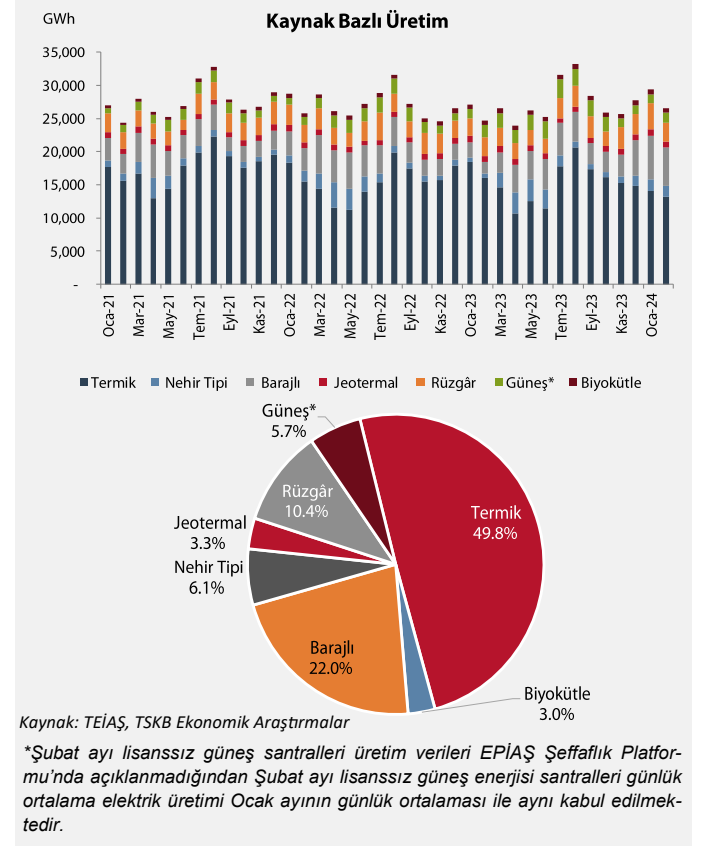

Şubat ayında devrede olan yenilenebilir enerji santrallerin payı bir önceki ayki %55,7 seviyesinin üzerine çıkarak %55,8'e ulaştı. Hidroelektrik santraller, Türkiye toplam elektrik kurulu gücünün %29,8'ini oluştururken, rüzgâr ve güneş enerjisi santrallerinin toplam kurulu güçteki payı %22,2 seviyesinde gerçekleşti.

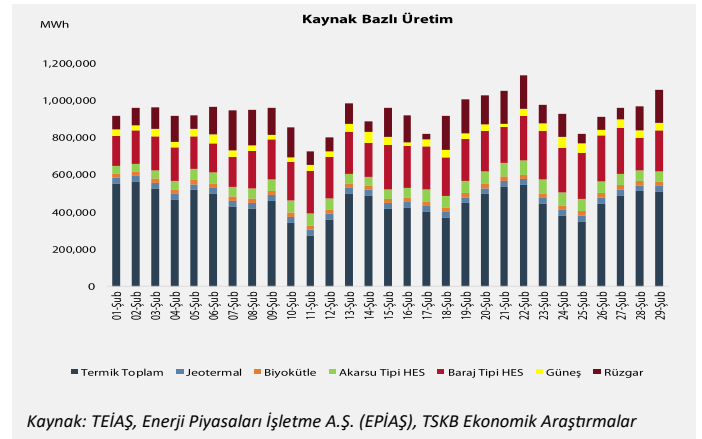
Elektrik Üretim-Tüketim Analizi

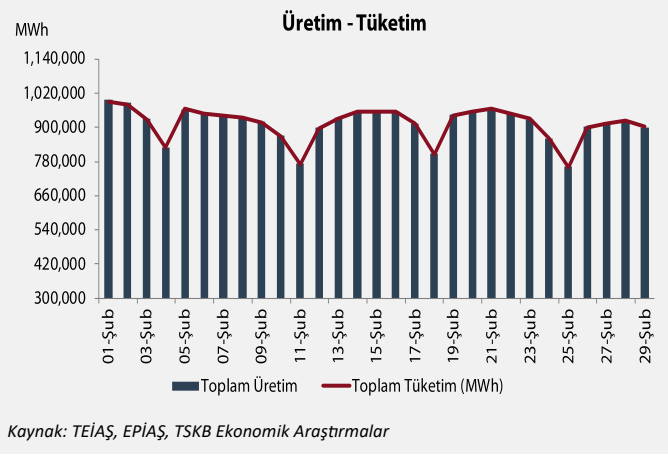
2024 Ocak ayında yaklaşık 29,4 teravatsaat (TWh) olan toplam elektrik üretimi, Şubat ayında 26,6 TWh olarak gerçekleşti. Bununla birlikte, Şubat ayına ilişkin ortalama günlük elektrik üretiminin bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,0 arttığı öne çıkarken ve bir önceki aya göre %3,4 azaldığı görülüyor.

2024 Ocak ayı içerisinde üretilen elektriğin %47,8'ini sağlayan termik santraller, Şubat ayında toplam üretilen elektriğin %49,8'ini karşıladı. Elektrik santrallerinin kaynak bazlı kırılımı incelendiğinde ise, bir önceki ay %28,3'lük bir paya sahip olan hidroelektrik santraller, Şubat ayında toplam elektriğin %28,1'ini üretti. Aynı dönemde rüzgâr enerjisi santrallerinden üretilen elektrik miktarının payı bir önceki ayki %13,6 seviyesinden azalarak %10,4'e geriledi. Jeotermal enerji santralleri ise üretilen toplam elektriğin %3,3'lük kısmını sağladı.

2024 yılı Ocak ayında %52,2 olan yenilenebilir enerji santrallerinin elektrik üretimindeki payı, 2024 Şubat ayında azalarak %50,2 seviyesinde gerçekleşti. İlgili dönemde, baraj tipi hidroelektrik santraller toplam üretimin %22,0'ına katkıda bulunurken, nehir tipi hidroelektrik santralleri toplam üretimin %6,1'ini karşıladı. Bununla birlikte rüzgâr ve güneş enerjisi santrallerinden elde edilen elektriğin toplam üretilen elektriğe oranı %16,2 olarak kaydedildi. Şubat ayında yenilenebilir enerji santralleri arasında rüzgâr enerjisi santralleri %10,4'lük payı ile barajlı hidroelektrik santrallerden sonra en fazla elektrik üreten ikinci kaynak olarak kayıtlara geçti.

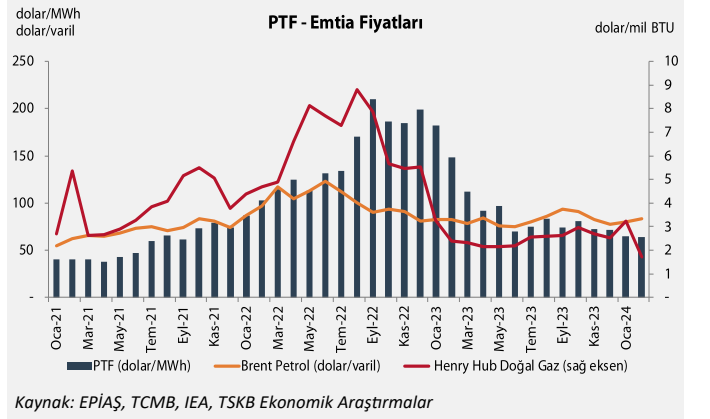
Şubat ayında lisanslı santrallerin ortalama günlük elektrik üretim miktarı 916.612 MWh olarak gerçekleşti. İlgili ay içerisinde lisanslı santrallerden gerçekleşen en yüksek üretim 1 Şubat Perşembe günü 998.142 MWh olarak kaydedilirken aynı dönemde lisanslı santrallerden gerçekleşen en düşük üretim 764.758 MWh ile 25 Şubat Pazar günü oldu.

Aynı dönemde ortalama günlük elektrik tüketimi 915.632 MWh olarak gerçekleşti. Yılın ilk ayında en yüksek tüketim 992.138 MWh ile 1 Şubat Perşembe günü gerçekleşirken en düşük elektrik tüketimi 762.704 MWh ile 25 Şubat Pazar günü kaydedildi.

Saatlik minimum elektrik fiyatı olan 10,0 TL/MWh ise 11 Şubat Pazar gününde saat 12.00-14.00 aralığı için kaydedildi.

Şubat ayı için günlük PTF analizi yapıldığında pik saatler ortalaması (08.00-20.00 aralığı) tüm saatler ortalaması değerinin %1,5 üzerinde gerçekleşti ve 1987,3 TL/MWh olarak kaydedildi. Azami limit fiyatı olan 2.700 TL/MWh pik saatlerde 14 saat kaydedilirken, pik saatlerde en düşük fiyat olan 10,0 TL/MWh 2 saat gerçekleşti.

Aynı dönemde pik dışı saatler ortalaması (20.00-08.00 aralığı) 1.928,0 TL/MWh oldu. Azami limit fiyatı olan 2.700 TL/MWh pik dışı saatlerde 2 kere gerçekleşirken, pik dışı saatlerin en düşük fiyatı olan 500 TL/MWh 2 saat için kaydedildi.

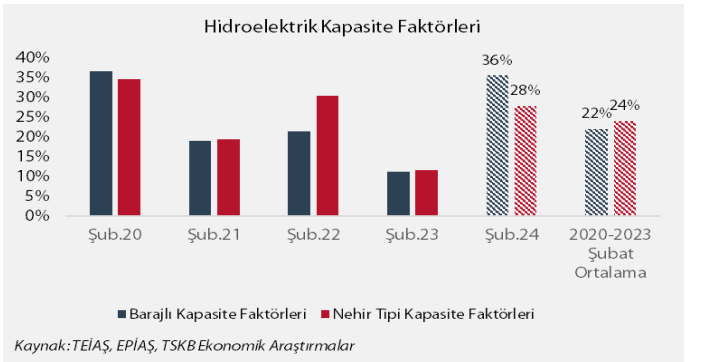
2024'ün Ocak ayında 64,6 dolar/MWh olan PTF ortalaması kaydedilirken, PTF Ocak ayında ortalama 63,7 dolar/MWh'ye ulaştı. Bir önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında PTF'nin dolar bazında %57,2 aşağıda olduğu görüldü.

Ortalama Emtia Fiyatları

2024'ün Ocak ayında ortalama 79,78 dolar olarak gerçekleşen Brent petrolün varil fiyatı Şubat ayında aylık bazda %4,5 artış ile 83,36 dolar seviyesine yükseldi. Gerçekleşen bu ortalama fiyat bir önceki yılın aynı dönemine göre %0,9 yukarıda gerçekleşti.

Ocak ayı ortalaması 3,23 dolar/mbtu olan Henry Hub doğal gaz kontrat fiyatı aylık bazda %46,4 oranında artarak ve 1,73 dolar/mbtu olarak gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı döneme göre %27,3'lük bir gerileme izlendi.

Hidroelektrik Kapasite Faktörleri

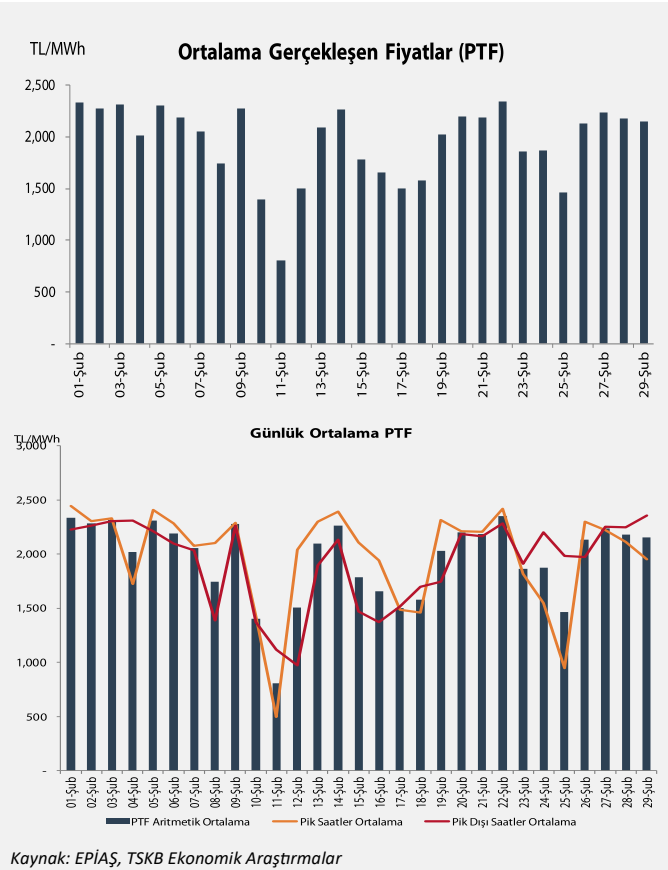
2024 Şubat ayına ilişkin barajlı ve nehir tipi hidroelektrik santrallerin kapasite faktörleri sırasıyla %36 ve %28 olarak kaydedildi. Son 5 yılın Şubat aylarındaki kapasite faktörleri ile karşılaştırıldığında 2024 Şubat'ta değerlerin bir önceki yılın aynı ayına göre ortalama 9 yüzde puanlık artış gösterdiği görüldü.

Her iki tip hidroelektrik santral için de kapasite faktörlerinin 2020-2023 Şubat ayları ortalamaları olan sırasıyla %22 ve %24 değerlerinin de üstüne çıktığı görülürken, aynı dönemler için barajlı hidroelektrik santrallerin kapasite faktörünün nehir tipi santrallerinden daha yüksek olduğu gözlemlendi.

Elektrik Fiyat Analizi

Şubat ayı içerisinde günlük ortalama piyasa takas fiyatı (PTF) 805,0 TL/MWh ve 2.400,0 TL/MWh aralığında gerçekleşti. Şubat ayı günlük PTF ortalaması 1.957,7 TL/MWh oldu. En yüksek günlük ortalama PTF değeri 2.349,7 TL/MWh ile 22 Şubat Perşembe günü kaydedilirken en düşük günlük ortalama PTF değeri 806,2 TL/MWh ile 11 Şubat Pazar günü gerçekleşti.

Saatlik veriler incelendiğinde, Ocak ayında PTF toplam 16 saat belirlenmiş azami fiyat limiti olan 2.700 TL/MWh seviyesinden gerçekleşti.

Sektör Haberleri

Yurt İçinden Haberler

- **Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) 2023 Aralık ayı Elektrik Piyasası Raporu'nu yayımladı.** Rapora göre 2022 yılında 328,1 teravat-saat (TWh) olan toplam elektrik tüketimi, 2023 yılında %0,23 artarak 328,8 TWh'e ulaştı. Toplam üretim ise 2022 yılındaki 325,3 TWh değerinden %0,17 azalarak 324,8 TWh'e inerken, toplam üretimde yenilenebilir enerji kaynaklarının payı %42,5 oldu.

- **EPDK 2023 Aralık ayı Doğal Gaz Piyasası Raporu'nu yayımladı.** Rapora göre 2022 yılında 54,7 milyar metreküp (bcm) olan doğal gaz ithalatı 2023 yılında %7,64 azalarak 50,5 bcm'e indi. Doğal gaz tüketimi ise 2022 yılındaki 52,9 bcm seviyesinden %5,5 azalarak 2023 yılında 50,0 bcm'e geriledi.

- **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB) bir adet Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı (YEKA) ilanı yayımladı ve 3 adet aday YEKA belirledi.** Karaman'da bulunan yeni YEKA alanı 15,41 kilometre kare alan kapsarken, aday YEKA alanları Burdur, Diyarbakır ve Mersin'de yer alıyor.

- **Türkiye Elektrik İletim AŞ (TEİAŞ), 2023'ün Aralık ayında 451,3 milyon liralık kapasite mekanizması desteği yapıldığını açıkladı.** Böylece 2023 yılında kapasite mekanizmasında dağıtılan bütçe 4 milyar TL oldu. 2022 yılı için aynı değer 3 milyar TL olarak açıklanmıştı.

- **İklim Değişikliği Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı'nı yayımladı.** Türkiye'nin 2053 Net Sıfır Emisyon Hedefi doğrultusunda oluşturulan plana göre, İklim Değişikliği Bakanlığı'nın amaçları arasında Ulusal Emisyon Ticaret Sisteminin (ETS) kurulması, gönüllü karbon piyasası ve ulusal denkleştirme konusunda altyapı oluşturulması bulunuyor. Bununla birlikte, iklim

finansman kapasitesinin artırılmasının hedeflendiği planda, 2028 yılı sonunda sera gazı miktarında 2012 yılı referans senaryosundaki artıştan %39'luk azaltım gerçekleşmesi bekleniyor.

- **Türkiye'nin yüzer güneş enerjisi santral (GES) potansiyeli yaklaşık 80 GW.** Güneş Enerjisi Sanayicileri ve Endüstrisi Derneği (GENSED) Genel Sekreteri Hakan Erkan tarafından yapılan açıklamada içme suyu hariç tutularak göl, gölet ve barajların %10'unun panellerle kapatılması halinde Türkiye'nin yüzer GES potansiyelinin 80 GW olduğunu belirtilirken, 1 MW'lık yüzer GES için yatırım maliyetinin yaklaşık 700 bin dolar olduğu eklendi.

- **TEİAŞ rüzgâr, güneş ve hibrit santraller için 3.750 MW'lık kapasite tahsisini açıkladı.** Tahsis edilen kapasite hakkı lisanssız elektrik üretimi yatırım başvuruları için kullanılacak.

- **Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2022 yılı Hanehalkı Nihai Enerji Tüketim İstatistikleri'ni yayımladı.** TÜİK tarafından ilk defa yayımlanan veri setine göre, 2022 yılında hanehalkı toplam enerji tüketimi 1,3 exajul oldu. Tüketimin enerji kaynaklarına ve kullanım türüne göre dağılımı incelendiğinde ise hanehalkı tüketiminde %48,3 ile doğal gaz en büyük paya sahip olurken, doğal gazın %76,3'ünün alan ısıtması için kullanıldığı görüldü. Doğal gazı %17,1 ile elektrik ve %14,3 ile kömür takip ederken, elektriğin %82,4'ü aydınlatma ve elektrikli ev aletleri, kömürün ise %98,9'u alan ısıtması için kullanıldı.

- **Türkiye'nin ilk gigavat-saat (GWh) kapasiteli enerji depolama tesisinin inşası için anlaşma imzalandı.** Kontrolmatik grup şirketlerinin Tekirdağ'da hayata geçireceği proje ile yıllık 875 milyon kilovat-saat (kWh) üretim kapasiteli bir rüzgâr enerji

santrali de devreye alınacak. Toplam 250 MW kapasiteye sahip 50 rüzgâr türbinine sahip olması planlanan projenin 2027 yılında geçici kabul aşamasına gelmesi hedefleniyor. İmza töreninde konuşan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, toplamda 600 milyon dolar olacak yatırımın önemini vurgularken, projenin 375 milyon dolar değerindeki ilk fazının sözleşmesinin imza aşamasına geldiğini ifade etti.

- **Marmara Organize Sanayi Bölgesi'nde (OSB) yeşil hidrojen üretim ve Ar-Ge merkezi kurulmasına yönelik anlaşma imzalandı.** Yeşil Hidrojen Üreticileri Derneği (H2DER) ile imzalanan anlaşmaya göre, OSB'nin ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik yeşil hidrojen üretiminin yanı sıra, yeşil hidrojen depolama ve transferi gibi konularda da faaliyet gösterilecek. Bununla birlikte, proje kapsamında yeşil hidrojenin yaygınlaştırılması için de tanıtım ve eğitim faaliyetleri düzenlenmesi planlanıyor.

- **EPIAŞ ve The European Energy Exchange (EEX) Türkiye'de karbon piyasasının kurulması ve AB ile uyumlu Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) geliştirilmesi için mutabakat belgesi imzaladı.** EPIAŞ'tan yapılan açıklamada görüş veren EPIAŞ Genel Müdürü Taha Meli Arvas, EEX ile bu yeni iş birliğinin Türkiye'de, Avrupa Birliği uygulamalarıyla uyumlu, etkili ve verimli bir ETS kurulması yönünde büyük katkı sağlayacağını belirtti.

Yurt Dışından Haberler

- **Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) yayımladığı çalışmada GSYH büyümesi ve CO₂ emisyonları arasındaki ilişkinin zayıfladığını belirtti.** Çalışma temiz enerji yatırımlarının, elektrifikasyonun, teknik enerji verimliliğinin artmasının ve gelişmiş ülkelerin kömürden uzaklaşmasının etkisiyle genellikle aynı yönde ilerlemesi beklenen GSYH büyümesi ve CO₂ emisyonları arasındaki ilişkide ayrılma görüldüğünü açıklarken hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerin temiz enerji yatırımlarını arttırarak bu ilişkiyi tamamen koparması gerektiğini vurguluyor.

- **Avrupa Yatırım Bankası (EIB) ve enerji ağı şirketi RESA, şirketin 2023-2026 enerji dönüşüm planı kapsamında 190 milyon euroluk anlaşma imzaladı.** Anlaşmanın elektrik şebekesini modernize ederek güçlendirmesi, bölgesel şebekesine gelişimine katkıda bulunması, esnek ve verimli enerji yönetimi için gerekli altyapıyı sağlama amacıyla kullanılması bekleniyor.

- **Avrupa Komisyonu 2040 yılına kadar net sera gazı emisyonlarının 1990 yılı seviyelerine göre %90 azaltılmasına katkı sunacak Sanayi Karbon Yönetimi Yaklaşımını açıkladı.** Komisyon açıklama ile AB'nin 2050'ye kadar iklim nötr hale gelme hedefini desteklediğini belirtirken, AB'nin bu emisyon hedefine ulaşabilmesi için 2040 yılına kadar yaklaşık 280 milyon ton CO₂ depolama kapasitesi geliştirmesi gerektiğini vurgulayarak karbon yakalama ve depolama teknolojilerinin geliştirebilmesi için kapsamlı bir politika yaklaşımı ortaya koyan Sanayi Karbon Yönetimi Yaklaşımını açıkladı. Financial Times'ın haberine göre AB çiftçilerinin son aylardaki protestoları sonrası karbon yönetimi yaklaşımından metan, nitrojen ve tarım ile ilişkili diğer sera gazlarının %30 azaltılması hedefi çıkarıldı.

- **ABD Enerji Enformasyon İdaresi (EIA) 2024'e ilişkin petrol fiyat tahminini aşağı yönlü revize etti.** EIA küresel petrol sevkiyatlarına ilişkin artan belirsizliklerle Ocak ayında varil başına ortalama 80 dolara çıkan Brent ham petrol fiyatının 2024 yılında ortalama 82,42 dolar olacağını tahmin ediyor. 2025 yılında ise ortalamanın 79,48 dolar olacağını öngören EIA, bir

önceki tahminde 2024 yılı Brent petrol varil fiyatını 82,49 dolar olarak tahmin etmişti.

- **IEA gelişmekte olan ekonomilerde temiz enerjiye yönelik yatırımları artırma stratejisini ele alan Sermaye Maliyetinin Azaltılması isimli raporunu yayımladı.** Rapor gelişen ve gelişmekte olan ekonomilerin (EMDE) çoğunda yüksek sermaye maliyetleri sebebiyle temiz enerji yatırımlarının yeterli seviyeye ulaşamadığına işaret ediyor. IEA küresel enerji dönüşümünün başarılı olabilmesi için EMDE'de temiz enerjiye yönelik sermaye akışının bugünkü 270 milyar dolar seviyesinden 2030'ların başında 870 milyar dolar seviyelerine ulaşması gerektiğini öngörürken, bu ölçekte geliştirilmiş uluslararası mali ve teknik destek ile enerji politikalarının ve düzenlemelerinin önemi vurguluyor

- **Avrupa Komisyonu AB'de Küçük Modüler Reaktörlerin (SMR) geliştirilmesi, tanıtılması ve kurulmasını hızlandırmayı amaçlayan yeni bir SMR Alliance kuracağını açıkladı.** AB'nin 2050 yılına kadar iklim nötrlüğü hedefine ulaşmak için tüm teknolojilere ihtiyaç duyulacağını altını çizen komisyon SMR Alliance'a üyelik için başvuru çağrısı başlattı.

- **Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) 2024 yılı günlük ham petrol talebi tahminini 104,4 milyon varile çıkardı.** OPEC tarafından yayımlanan Şubat ayına ilişkin Aylık Petrol Piyasası Raporu, petrol talebindeki büyümenin hava yolu ve kara yolu ulaşımı ile sanayi, inşaat ve tarım faaliyetlerindeki artıştan kaynaklanacağını belirtti. Buna ek olarak, 2024 yılı talebinin yıllık bazda %2,2 artarak 104,4 milyon varile yükseleceğini öngördü. 2025 yılı günlük petrol talebinin ise %1,8 artış ile 106,3 milyon varile artacağını tahmin eden OPEC, her iki yıl tahminini Ocak ayındaki tahmine göre 40 bin varil artırmış oldu.

- **Yenilenebilir enerji kaynaklarının 3 katına çıkabilmesi için 2030'a kadar 12 trilyon dolar yatırıma ihtiyaç var.** Climate Analytics yayımladığı raporda 8 trilyon doların yenilenebilir enerji tesislerine yatırım, 4 trilyon doların ise bu tesisleri destekleyecek şebeke ve depolama altyapısını geliştirmek için harcanması gerektiğini belirtiyor. Ek olarak raporda mevcut politikalar kapsamında fosil yakıtlara da 6 trilyon üzerinde yatırım yapılacağını altı çizilirken, bu miktar yenilenebilir kaynaklara ve şebekelere kaydırıldığı sürece yatırım açığını tamamen kapanabileceğini ve küresel ortalama sıcaklık hedefinin 1,5°C'de tutulabileceğini vurguluyor.

- **Shell sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) talebinin 2040 yılına kadar %50 artacağını öngörüyor.** Özellikle Çin'in kömürden gaza geçişinin hızlanması ve Asya ülkelerinin büyümelerini desteklemek için daha fazla LNG kullanmasıyla talebin artmaya devam edeceği tahmin edilirken, küresel talebin 2040 yılında 625-685 milyon ton civarına ulaşması bekleniyor. Bununla birlikte küresel LNG ticaretinin 2023'de 404 milyon tona ulaşarak 2022'deki 397 milyon ton değerini aştığı belirtiliyor.

- **IEA Şubat Ayı Petrol Raporunu yayımladı.** Rapor 2023 yılında günlük 2,4 milyon varil artan petrol talebinin 2024 yılında da günlük 1,2 milyon varil artacağını belirtirken, 2023'de 101,8 milyon varil olan küresel günlük talebin 2024'de 103 milyon varile yükseleceğini tahmin ediyor. 2023 yılı üçüncü çeyreğindeki günlük 2,8 milyon varil talep artışının dördüncü çeyrekte 1,8 milyon varile gerilediğine işaret eden IEA, 2024 yılında beklenen 1,7 milyon varillik küresel günlük üretim artışının %95'inin OPEC'e üye olmayan ülkeler tarafından karşılanacağını öngörüyor.

- **Avrupa Komisyonu hidrojen enerjisi için 6,9 milyar euro-luk destek paketini onayladığını açıkladı.** Yenilenebilir hidrojen arzını artırmayı ve doğal gaza olan bağımlılığı azaltmayı amaçlayan paketin 5,4 milyar euro-luk özel sektör yatırımını harekete geçirmesi bekleniyor. 32 şirketin 33 projeye katılacağı paket, yenilenebilir hidrojen üretmek için 3,2 gigavatlık büyük ölçekli elektrolizörlerin ve 2.700 kilometrelik hidrojen iletim ve dağıtım boru hatlarının konuşlandırılması, en az 370 GWh kapasiteli hidrojen depolama tesislerinin geliştirilmesi ve yılda 6.000 ton hidrojeni idare edecek hidrojen taşıyıcıları için terminal ve liman altyapısının inşası gibi hedefler içeriyor.

- **Avrupa'nın doğal gaz tüketimi son 10 yılın en düşük seviyesine indi.** Enerji Ekonomisi ve Finansal Analiz Enstitüsü'nün (IEEFA) çalışmasına göre Avrupa'nın 2023'deki doğal gaz tüketimi, ülkelerin verimlilik önlemleri ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artmasıyla düşerken, Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinden beri geçen son 2 yılda doğal gaz talebi %20 oranında azaldı. IEEFA düşüşteki en büyük payın Almanya, İtalya ve İngiltere'den kaynaklandığını belirtti. Bununla birlikte LNG tüketiminin 2025 yılında zirveye ulaşacağını tahmin eden çalışma, Avrupa'nın LNG terminal kapasitesinin 2030 yılına kadar LNG talebinin üç katından daha fazla olacağını öngördü.

- **Dünya Bankası Avrupa ve Orta Asya ülkeleri için (ECA) 2060 Net Sıfır Enerji raporunu yayımladı.** Rapor ECA ülkelerinin 2060 yılına kadar karbon nötr hale gelip küresel sıcaklık artışını 2°C'nin altında tutabilmesi için en düşük maliyetli yolu sunuyor. Raporda ülkelerin 2060 yılında karbon nötr olabilmesi için enerji sistemlerini 2040 yılına kadar net sıfır hale getirip, ticari binaların karbon nötrlüğünün 2050, konut binalarının karbon nötrlüğünün ise 2055 yılına kadar sağlanması gerektiği vurgulanıyor. Rapora konu olan 23 ülkenin 14'ünün henüz net sıfır hedefi belirlemediği belirtilirken, kömürün ECA ülkelerindeki (Rusya hariç) emisyonun %42'sini temsil ettiğine işaret ediliyor. Raporun en düşük maliyetli karbonsuzlaşma senaryosu 2030 yılına kadar kömür kapasitelerinin %90'ının aşamalı olarak kaldırılması gerektiğini vurguluyor. Ek olarak rapor enerji verimliliği, teknolojik ilerlemeler ve davranış değişikliğinin referans senaryoya kıyasla toplam nihai enerji tüketimini 2060 yılına kadar %28 oranında azaltma potansiyeline sahip olduğunu belirtiyor.

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD.

NO:81 FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

T: +90 (212) 334 50 50 F: +90 (212) 334 52 34

2024 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. Her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir. Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler. Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.